

GUTENBERG

Finska Typografförbundets organ

N:o 39 (3)

Suomen Kirjaltajaliiton äänenkannattaja

Februari 1 Helmikuu	Prenumerationspris — Tilaushinta Helt år — Koko vuosikerta 5 m. Halft år — Puoli vuosi 3 „ Postportot inber. — Postmaksu siihen luettuna. Lösnummer — Irtonaisnumero à 30 p.	Ansvarig redaktör: Vastaava toimittaja: O. A. Nyman Adr.: Gräsviksg. 10. Osote: Ruoholahdenk. 10.	Annonspris — Ilmoitushinta Per petitrad } 25 p. Petiiti-riviltä }	8:de årgången 1900 8:s vuosikerta
----------------------------------	--	--	---	--

Finska Typografförbundet. Suomen Kirjaltajaliitto.

Förbundsstyrelsens meddelanden.

Det i tarifförslaget omnämnda bihanget innehållande principaldelegationens motiv, kunde ej utdelas samtidigt med tariff-förslaget, men sändes detsamma om några dagar till samtliga afdelningar.

Till afdelningarnes kännedom meddelas att för annonser införda i Gutenberg om afdelningarnas möten, nöjen, m. m. beviljas 50 % nedsättning i annonspriset.

Till ombud har utsetts:
i Ekenäs afdelning hr *K. Holmlund*, adress: Ekenäs tryckeri och
i Kristinestads afdelning hr *F. Ahlroos*, adr.: Kristinestads Tidnings tryckeri.

Förbundsstyrelsen haremottagit följande gåfvor:
Till Reservfonden från Helsingfors afdelning 64 m. 95 p. och från Kristinestads afd. 25 m.
Till Invalidfonden från Helsingfors afdelning 47 m. 40 p. och från Borgå afd. 35 m. 75 p.

Förbundsstyrelsen.

Tiedonantoja Liittohallitukselta.

Tariffi-ehdotuksessa mainittu liite sisältävä isäntien valtuutettujen perustelmat ei ehtinyt valmistua samaan aikaan kuin tariffi-ehdotus vaan jaetaan se kaikille osastoille muutaman päivän kuluttua.

Osastojen tiedoksi ilmoitetaan että ilmoituksesta Gutenbergissa koskeva osastojen kokouksissa, huveja y. m. myönnetään 50 % alennus ilmoitus hinnasta.

Asiamiehiksi on valittu:
Tammisaaren osastossa hra *K. Holmlund*, osote: Tammisaaren kirjapaino ja
Kristiinan osastossa hra *F. Ahlroos*, osote: Kristinestads Tidningin kirjapaino.

Liittohallitus on vastaanottanut seuraavat lahjat:
Vararahastolle Helsingin osastosta 64 m. 95 p. ja Kristiinan osastosta 25 m.
Vanhusrahastolle Helsingin osastosta 47 m. 40 p. ja Porvoon osastosta 35 m. 75 p.

Liittohallitus.

Anmälda medlemmar. Ilmoitettuja jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — Helsingin osastosta: Kosk, Karl Gustaf, s., l., $\frac{5}{6}$ 81. — Lindström, Johan Konstantin, t., p., $\frac{22}{10}$ 59.

Från Wiborgs afdelning: — Wiipurin osastosta: Niskanen, Hjalmar, t., p., $\frac{4}{1}$ 82.

Från Tavastehus afdelning: — Hämeenlinnan osastosta: Itkonen, Antti Hugo, faktor, faktori, $\frac{18}{11}$ 68.

Från Kristinestads afdelning: — Kristiinan osastosta: Viklöf, Hugo, s.-elev, l.-opp., $\frac{12}{12}$ 81.

Från Uleåborgs afdelning: — Oulun osastosta: Lindström, Karl August, $\frac{5}{4}$ 69.

Från Borgå afdelning: — Porvoon osastosta: Blom, Evert, s., l., $\frac{19}{4}$ 73.

Från Jyväskylä afdelning: — Jyväskylän osastosta: Hagfors, Aleksius, s.-elev, l.-opp., $\frac{23}{11}$ 80.

Inträdande medlemmar. Yhtyneitä jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — Helsingin osastosta: 1218. Liukkonen, Otto Hjalmar. — 1219. Widlund, Sigrid. — 1220. Nylander, Elin. — 1221. Henriksson, Yrjö Armas.

Från Jyväskylä afdelning: — Jyväskylän osastosta: 1222. Vepsäläinen, Aapeli. — 1223. Rutanen, Frans Herman.

Från Kuopio afdelning: — Kuopion osastosta: 1224. Saastamoinen, Armas. — 1225. Jäntti, Kustaa.

Från Wiborgs afdelning: — Wiipurin osastosta: 1226. Hintikka, Juho Pekka. — 1227. Leskinen, Armas Wilhelm.

Aflyttade medlemmar. Muuttaneita jäseniä.

721. Dyster, H. F., från Borgå till Helsingfors, Porvoosta Helsinkiin. — 488. Sundström, W. S., från Borgå till Tammerfors, Porvoosta Tampereelle.

Utgående medlemmar. Eronneita jäseniä.

14. Höglund, Juho Petteri. — 32. Malmgren, Gösta. — 194. Pettersson, Victor. — 212. Österlund, Karl Johan. — 427. Koskinen, Elli Wilhelmina. — 436. Höglund, Karl Henrik. — 457. Ahlström, Kaarlo Emil. — 534. Öf Lund, Oskar Alexander. — 614. Åberg, Otto Albert. — 664. Strömbäck, Johan Oskar. — 668. Tiilikainen, Oskar Henrik. — 683. Hassén, Ernst Oskar. — 694. Sandström, Emil August. — 717. Svahn, Gustaf. — 847. Tikander, Hjalmar. — 848. Rissanen, Johan. — 853. Malin, Gustaf. — 878. Wallin, Hjalmar Evert. — 891. Tuira, John Gustaf. — 907. Helle, Uno Emil. — 933. Lillqvist, Johan Ferdinand. — 942. Kantala, Aksel Alfred. — 949. Artman, Mikko. — 963. Dahlstén, Alfred Johan. — 1068. Olin, Gustaf Hjalmar. — 1106. Pakkala, Johan. — 1143. Tamminen, Vilhelm Alexander. — hafva ej erlagt sina medlemsafgifter, eivåt ole suorittaneet jäsenmaksujaan. — 789. Hoimela, Kustaa Aadolf. — 1066. Nyström, Ingrid Emilia, — utträdt ur yrket, eronneet ammatista.

Rättelse.

864. Lyytikäinen, A., hvilken anmäls hafva utgått ur Förbundet är fortfarande medlem.

Oikaisu.

864. Lyytikäinen, A., joka on ilmoitettu Liitosta eronneeksi kuuluu siihen edelleen.

Förbundsstyrelsens sammanträden.

Den 9, 11, 25 och 29 Januari. Vid dessa sammanträden har behandlats frågor rörande tariffen, samt löpande ärenden.

Liittohallituksen kokoukset.

9, 11, 25 ja 29 p:nä Tammik. Näissä kokouksissa on keskusteltu tariffia koskevia asioita, sekä juoksevia asioita.

Osoitteita.

Liittohallitus.

Puheenjohtaja, hra *J. A. Kosk*, Sentraali-kirjapaino.

Rahastonhoitaja, hra *Fr. Saastamoinen*, Sime-liuksen kirjapaino.

Kaikki kirjeet osotetaan puheenjohtajalle ja rahalahetykset rahastonhoitajalle.

Till Finlands litografiska arbetare.

„Framåt gå, ej stilla stå!“

Hvar dröja våra litografiska arbetare? är en fråga som flerfaldiga gånger ställts till mig, utan att jag varit i stånd att ge ett tillfredsställande svar. Ja, hvar dröja dessa? Nu, då största delen af Finlands arbetare redan äro organiserade, och de, hvilka ännu ej hunnit så långt, äro i full värksambet att fortast möjligt sammansluta sig, för att sedan med förenade krafter arbeta för ernående af bättre existensvilkor m. m. Utöfvarena af de på lägre bildningsgrad stående yrken, såsom t. ex. baderskorna i våra varmbadstugor, hafva redan insett nyttan af att vara organiserade, men litograferna och stentryckarena gifva intet tecken ifrån sig, hvilket skulle gifva rum åt antaganden att de ändtligen vaknat. Nej, de sofva alt fortfarande, utan att se att de snart stå ensamma bland de efterblifne, utan att ana hvilka förluster deras efterkommande få vidkännas genom denna deras försumlighet. Jag känner mig öfvertygad om, att Alois Senefelder ej skulle få ro i grafven, om han med egna ögon finge bevittna detta sorgliga och aftynande tillstånd, hvori utöfvarene af hans ädla konst hos oss befinna sig. Med glädje må dock antecknas, att äfven bland dessa finnes män utrustade med klarare blick på lifvets kraf, män, hvilka skåda mera i framtiden och hvilka anslutit sig till härvarande typografiska förening, men dessa äro, tyvärr, endast några få, i landsorten ingen. För att komma sanningen nära, måste det medgifvas, att litograferne och stentryckarene öfverhufvudtaget hittills haft drägligare löneförhållanden än hvad fallet är i mångt annat yrke, och just detta tyckes vara hufvudorsaken till den stora likgiltigheten och skulden till att man så litet — eller rättare sagdt inte als — deltagit i arbetaresträfvanden och allmänna frågor, hvilka äro af stor vikt för den kommande generationen. Då det ännu ej är för sent och då troligtvis lämpligare tillfälle till organiserandet af edra leder och skapandet af en tidsenlig lönetariff i framtiden ej torde yppa sig, så hvarföre ej då taga tillfället iakt och ej, såsom nu af alt att döma, synes, låta det glida ur händerna? Ännu, då yrket är i början af sin utveckling, kan alt genomföras utan nämvrda svårigheter, men fortgår denna utveckling lika raskt som hittills, desto svårare blir det att godtgöra nu begångna fel. Otivfvelaktigt kommer litografin att ha framtiden för sig, hvilket återigen kommer att medföra en förökning af arbetskraft med tyåtföljande nedtryckning af arbetslönerna. Om några år få vi säkert också på detta område bevittna en öfverbefolkning, och då är det så godt som omöjligt att på ett något så när tillfredsställande sätt ordna förhållandena, om icke nu redan något göres för kommande tiden.

Af alt att bedöma, är det således i „grefvens tid“ att ofördröjligen börja med ledernas organiserande, för att vara beredda på den annalkande faran. Således: raskt till väret! Vänta ej att någon annan skall göra det och låt det ej blifva vid blotta ord, utan öfvergå från ord till handling, och jag är öfvertygad om att det skall krönas med framgång. (Visserligen fattades föregående sommar vid ett af litografer företagen utflykt beslut om bildandet af en förening och en af deltagarna fick i uppdrag att för frågans realiserande vidtaga nödiga åtgärder, men sedan dess ha ingenting hörts).

Då enligt § 1 i Finska Typografförbundets stadgar äfven litografer ega inträde i förbundet, så finnes det ju ej något naturligare än att dessa, hvilka äfven har varit fallet i utlandet, bilda sektioner i våra förbundsafdelningar, för att sedan börja med förarbeten till ett litografiskt förbund. Vid dessa förberedande arbeten, och i fall af behof, kunna de obehindradt vända sig till ortens typograforganisationens ledande män, hvilka nog äro villige att bistå dem med råd och upplysningar. I hopp om att dessa rader skola hafva åsyftad verkan och sporra några att taga första steget, hoppas jag att landets litografer snart måtte gå en ljusare framtid till mötes och att vi före detta års utgång äfven ega en litografisk förening.

Hiskias.

8-tuntinen työpäivä.

Puhe pidetty täkäl. kirjaltajayhdistyksen Vapunpäivän-vietossa 1899*).

Kunn. ammattitoverit!

Tärkein päivä vuodessa työmiehelle on Vappu. Se on päivä, jonka työmies — missä hänelle siihen tilaisuutta suodaan — pyhittää omille aatteilleen. Suurissa kulttuurimaissa, joissa työväenliike on monin verroin vilkkaampi kuin meillä, kokoonnutaan tänä päivänä 10-tuhansiin nousevina, lujilla solidariteetin siteillä yhtyneinä joukkoina osottamaan, että tämäkin liike on mahti, jollena on annettava kunnioitusta. Tämä on mahti joka taistelee yhteiskuntamme heikompain, sortoa ja kurjuutta kärsiväin kansainainesten puolesta. Se on mahti, joka koettaa selvittää niitä epäkohtia, joita työmies saa kokea, sekä vaatia parannuksia niissä.

Koska yhdistyksemmeikin mahdollisuuden mukaan viettää tätä päivää aatteensa varmistuttamiseksi, niin koetan suunnata puheeni 8-tuntisen työpäivän puolustukseksi ammattissamme.

Arvoisat ammattitoverit!

Kaikkialla, missä työväenasiaa käsitellään, on kysymys normalityöpäivästä tahi lyhyemmästä työajasta asetettu tärkeimpien kysymysten rinnalle. Tämä on kysymys, joka perustuu enemmän inhimillisyyden kuin egoismin kannalle, sillä sen tarkoituksena on työväen terveydentilan parantaminen sekä asettaa heidät tilaisuuteen saavuttaakseen sitä valitusta ja siveellistä kehitystä, jota heillä ihmisinä ja yhteiskuntamme jäseninä on täysi oikeus vaatia.

Niin humaninen ja oikeudenmukainen kuin tämä kysymys itsessään on, ei työväki kuitenkaan tuskin missään tässä suhteessa ole päässyt tarkoitustensa perille ilman suuria voimapanonnuksia ja on heidän useinkin täytyntä turvautua tuohon ikävään, vaan kuitenkin varmimpaan keinoon — lakkoon.

Lukeissamme yleisiä sanomalehtiä, olemme näinä aikoina huomanneet, kuinka ne kilvan kuniissa kirjoituksissaan koettavat esittää, miten noitten parempiosaisten velvollisuus on juuri tuon alemman kansaluokan kohottaminen ja kehittäminen valistuneeksi ja voimakkaaksi yhteis-

kunnaksi. Tätä tietysti ei saata olla kiitoksella mainitsematta. Mutta siitä, mitä tämän suhteen ainakaan työväestöön nähden on tehty, ei taida olla paljo sanottavaa. Niin kauniita ja myötätuntoisuutta uhkuvia, kuin nämä kirjoitukset itsessään ovatkin, ei niillä kuitenkaan ole suurtakaan käytännöllistä merkitystä. Mitä hyödyimme me siitä, jos meille luvataan oppia ja sivistystä, kun meille kuitenkaan ei anneta aikaa ja tilaisuutta siitä osalliseksi tulemaan. Sen vähäisen loma-ajan, jonka mahdollisesti olemme tilaisuudessa nauttimaan, tarvitsemme välttämättömästi perheemme keskuudessa. Tätäkään pientä joutohetkeä emme ole saavuttaneet ilman organisatiosionimme välitystä. Ja tästäkin joutohetkestä ovat osallisina ainoastaan pieni osa kirjaltajista. Ilman omaa, itsenäistä yhteenliittymistä riistettäisiin meiltä vielä sekin ainoa viikon päivä, jota kutsutaan „lepopäiväksi“. Eipä ole aikojaakaan siitä, kun eräskin arvossa pidetty lehti, joka ansiokkain sanoin on esittänyt yläluokan velvollisuuksia alemmaa kansaluokkaa kohtaan, kuitenkin oli valmis uhkaamaan meitä nälällä, jos emme suostuisi vakinaiseen pyhätyöhön. Mitä merkitystä on tällä kaikella, kun käytännössä kuitenkin asetetaan pahimpien sortajiemme eturiviin.

Ei siinä kaikki, että meiltä riistetään tilaisuus henkiseen kehitykseen ja valistukseen, vaan terveydelliseltäkin kannalta katsoen olemme mitä kurjimmassa asemassa. Keski-ikä ammattissamme on luonnottoman lyhyt ja keuhkotauti raivoo keskuudessamme enemmän kuin missään muussa ammattissa. Tämän on tilastotiede todistanut. Ja mikä tähän kaikkeen on syytä? Ken terveille järjelle hiukankin antaa sijaa, täytynee myöntää, että suurin syy on juuri tuossa luonnottoman pitkässä, yksitoikkoisessa ja hermostuttavassa työssä epäterveellisissä oloissa. Työ, joka säännöllisesti jatkuu kesät, talvet, siksi kunnes terveys katkee ja voimat uupuvat.

Astukaamme kirjapainon latomahuoneeseen. Tässä on taulu, joka selvin piirtein kuvaa kohtaloamme. Näemme siellä nuoria, noin 20—40 ikävuoden välillä olevia ihmisiä. Ani harvassa tapamme henkilön, joka olisi päässyt päälle tämän ikävuoden. He ovat kalpeita ja heikkonäköisiä. Kasvoissa kuvautuu kärsivällisyyden leima, jonka pitkä ja kuolettava työ on siihen painanut.

Olen usein kuullut meitä moittittavan välinpitämättömyydestä työhömmä. Kuulin kerrankin erään aineellisesti taatun ja järkevaksi mieheksi tunnetun sanomalehden toimittajan m. m. lausuvan: „Mitäpä teidän työnne on minun työhöni verraten? Minulla ei ole aikaa lepoonkaan“. Tämän hän sanoi latojalle, joka säännöllisesti tekee työtä 12 tuntia vuorokaudessa.

Niin järkevaksi, kuin tämä sanomalehtimies on tunnettukin, ei hänellä kuitenkaan näytä olevan käsitystä työn erilaisuudesta tai on hän vielä niitä vanhanajan miehiä, jotka ajattelevat, että työmiehellä ei ole muita harrastuksia kuin koneellinen työ, ruoka ja lepo.

Kirjailija, joka harjoittaa itsevalitsemaansa työtä, voi vaikeuksista työskennellä pitemmän ajan. Tämä on työ, joka antaa hänelle intoa ja elämän virkistystä sekä työ, jota hän rakastaa ja hän näkee siinä keinon saavuttaakseen mainetta ja kuuluisuutta. Jos tämä työ häneltä riistettäisiin, niin kadottaisi hän kaiken elämisen halun.

Päinvastoin on tuon latojan työn laita. Hän näkee vain ikävän, yksitoikkoisen työn, jonka hän on pakotettu suorittamaan, ansaitaksensa niukan leipäpalasensa. Työ, joka ei milloinkaan lahjoita hänelle huvia ja virkistystä. Jos hän tahtoo työnsä kunnollisesti suorittaa, niin on hän pakotettu antautumaan pelkän koneellisuuden valtaan. Tahtoisin kysyä tuolta järkevältä sanomalehtimiehellä kuinka kauan hän luulisi kestävänsä tätä työtä? — Jos hän hiukankin perusteellisesti punnitsee asiaa, niin täytynee hänen myöntää, että vaatimuksemme normalityöpäivän suhteen ei ole liottelua.

Tarkastakaamme hiukan laajemmalla tämän sanomalehden toimittajan elämää yleensä.

Me löydämme hänen viettämässä kesäänsä kaukana etelässä, jossakin kaikille mahdollisilla

elämän mukavuuksilla varustetussa kylpylaitoksessa, tahi komean huvilansa viileällä verannalla, kaukana kaupungin pölyisestä ja tukehduttavan kuumasta ilmasta. Ne huvitukset ja elämän virkistykset, joita hän nauttii, on tuolta latojaraukalta kokonaan kielletyt. Tällainen on maailman meno.

Ainoa elämän huvi tällä latojalla — jos sitä lainkaan siksi saattaa sanoa — on siinä, että hän viikon pitkistä työpäivistä ränsistyneenä sunnuntaina lähtee jollekin kaupungin isien myöntämälle autiolla saarelle etsimään parin tunnin virkistystä luonnon helmassa, ryhtyäkseen taas seuraavan viikon raatamistyöhön. — — — — —

Kuten mainitsin, on normalityöpäivän tarkoituksena saata työvälille tilaisuutta heidän omiinsakin harrastuksiinsa. Niin lämpimin sanoin, kuin sanomalehdet nykyään ovatkin alaluokan kohottamista puolustaneet, olen kuitenkin varma siitä, jos heidän ohjelmaansa tätä ehdotettaisiin, astuisivat he jyrkästi vastustavalle kannalle. Siinä ei verukkeita säästettäisi. Tämän on kokemus selvästi todistanut. Kuitenkin on tämä ainoa keino työkansan kohottamiseksi ja kehittämiseksi valistuneeksi ja voimakkaaksi yhteiskunnaksi.

Yhden neuvon tahtoisin antaa näille herroille sanomalehdentoimittajille. Kuten tunnettu, esimerkki vaikuttaa enemmän kuin kauniit sanat. He ovat suurimmaksi osaksi kirjapainon isäntiä. Kuten itekin tietävät, ovat he tähän asti pakotaneet työväestöään siksi pitkään työaikaan, että ovat riistäneet heiltä kaiken mahdollisen joutoajan sekä siitä johtuvan henkisen kehityksen ja terveyden. Kehoitaisin heitä ajattelemaan sitäkin, että mekin muodostamme yhden nivelen siitä suuresta ruumiista, jota kutsutaan yhteiskunnaksi. He ovat huomanneet, kuinka keuhkotauti lakkaamatta riistää työväestönsä joukosta pois miehen ijällä, jolloinka ihminen luonnollisissa oloissa vasta on saavuttanut korkeimman ruumiillisen kehitysasteen. He näkevät tämän ja tietävät myös mikä tähän on syytä. Kuitenkaan eivät he pienimmästäkään määräsä koeta tilaamme parantaa. Jos he todellakin tahtoisivat parannuksia aikaansaada, niin olisi heidän välttämätön velvollisuutensa, että ainakin tässä suhteessa koettaisivat osottaa käytännöllistä esimerkkiä. Me olemme heitä lähinnä ja kuitenkin saamme juuri me tehdä raskaamman työpäivän kuin muut ammattilaiset.

Niin kauvan, kuin tätä ei toteuteta, tulemme me antamaan heidän kirjoituksilleen samallaisen arvon, kuin sen paperin saarnalle, joka sunnuntaina puhuu maallisen tavaran turhuudesta ja katoavaisuudesta, sekä maanantaina käytännöllisesti toteuttaa tämän saarnansa sillä, että hän lähettää esivaltamme järjestysmiehen riistämään köyhältä alustalaiseltaan sen niukan tavaran jonka hän „otsansa hiessä“ on hankkinut itselleen henkijänsä. Niin poikkeuksen tämä saarnamies kuitenkin tekee, että hän katsoo soveliaaksi lisätä omia suuria „maallisia“ rikkauksiaan tuon köyhän miehen „ainoalla roposella.“

Lopuksi tahdon esittää erään filosofin sanat, jotka täydellisesti saatamme itsellemme omistaa: „Jos ihmisen työ on ikävää, uuvuttavaa, ilotonta, ilman toivoa ja mieltymystä, tulee hän väsyneeksi ja tyytymättömäksi. Jos hänen kättensä ja aivojensa työssä ei ole mitään, mikä häntä elähtyttää ja lahjoittaa hänelle toivoa, vaihdetta ja iloa, niin etsii hän muutosta ja helpotusta muualla. Hänen täytyy saada vaihetusta, lepoa ja huvitusta. Mitä ikävämpi ja ankarampi hänen työnsä on, sitä enempi hän janoo jotakin, joka häntä virkistää ja antaa hänelle elämän intoa.“

Kuten mainitsin, olen koettanut esittää tämän puheeni 8-tuntisen työpäivän puolustukseksi, joka ennen tahi myöhemmin kuitenkin on saavutettava, riippuen siitä, millä innolla ja peräänantamattomalla yksimielisyydellä me sen eteen työskentelemme.

Olkoon pyrintömme korkeimpana päämääränä: 8 tuntia työtä, 8 tuntia joutoaikaa ja 8 tuntia lepoa!

Eläköön 8-tuntinen työpäivä!

O. A. N—n.

*) Tilan puutteen takia myöhästynyt.



Kartuttakaa Liiton Vararahastoa!



Organisationen och dess betydelse.

af A. J. Christierson.

Uti den af Stockholms typografiska förening med första pris belönade lilla men goda täflings-skriften med ofvanstående titel taga vi oss friheten återgifva följande äfven i våra förhållanden tankvärda ord:

Den vanligaste och blygaste fordran en arbetare, eller i det här fallet en typograf, ställer på sin organisation, är förbättrade arbetsvillkor. Och i en dylik fordran ligger ju intet ondt, men det onda ligger i att man vanligen kommer fram med denna fordran ungefär samtidigt med att man går in i organisationen, eller också utan att man någonsin har lagt två strån i kors för organisationens skull. Ja, sina afgifter har man kanske ordentligt och punktligt inbetalat och därmed anser man sig vanligen hafva fullgjordt allan rättfärdighet.

Och dock borde väl en arbetare först och främst hafva lärt sig att för att han skall kunna få något, äfven aldrig så litet, fordras arbete, och mycket arbete. Detta få vi ännu mer än annars tänka på, när det gäller organisationens, ty här om någonsin, är det arbetet, det där trägna, ihärdiga och — långvariga arbetet, som ensamt kan verka.

Därför borde den stående frågan: „Hvad har organisationen gjort för något till min fördel?“ ändras till: Hvad har jag gjort för någonting till organisationens fördel? Man skall nämligen försöka ställa allt på rätta fötter och så äfven här ty endast uppfattad sålunda kan organisationen bli hvad den skall och måste vara, om den icke skall vara en humbug. Men just tanken på detta, att det är individen som skall göra sin insats till det hela och först sedan detta är gjort, kan man vänta något resultat af det helas, det storas arbete, är något som saknas, man skroderar om organisationens ringa betydelse och dess oförmåga att göra något nyttigt, men hvar ser man någonting dylikt som att skörden kommer före sådden.

Detta att man anser sig hafva uppfyllt allan rättfärdighet, när man på därför bestämda tider betalar sina afgifter, är en fullkomligt felaktig uppfattning, ty detta är endast den första, den enklaste skyldigheten som därmed fullgöres. Pänningar behövas ju till allt och äfven här, men det är icke det som gör organisationen till hvad den kan och bör vara. Härmed är naturligtvis icke något sagt emot afgifterna, men hvad som är sagt är det, att man måste göra mycket, mycket mera. Det är genom *solidaritetsens* väckande, dess stärkande och framhållande såsom grundvalen för organisationen som man kan anses göra någon nytta. Och vi få icke glömma, att alla kunna vi göra något för vår organisation, och just därigenom kan arbetet bli så oändligt mycket lättare för den enskilda, men ändock lämna för det hela större resultat än hvad fallet är, när kanske några få, om också rikt begäfvade, arbete ensamma för organisationens bästa.

Den uppmaningen till landets typografer, att de skola mera mangrant deltaga i organisationens arbete, torde vara af behovet påkalladt. Och om en dylik uppmaning kanske kan synas obefogad, så är den det dock icke, ty vid många tillfällen synes det som om de öfver sin organisation stolta typograferna skulle hålla på att glömma densamma. Man behöfver bara läsa några afdelningsreferat i förbundets organ, så skall man öfverallt finna jämmer öfver att sammanträderna äro så klena besökta; det är en visa som ljuder från alla landsändar. Men kan det gifvas större fattigdomsbevis på ett folks intelligens, än när det låter regera öfver sig; låter andra vara bestämmande i ens egna angelägenheter.

Visserligen kan man ju säga att här har man samma intressen, gemensamma önskemål, så att det spelar en ringa roll, ifall man icke är med och „gafflar“ som det heter. Antagligt är ju att själfva besluten kanske icke skulle få en annan form, om alla voro närvarande, än förhållandet är, när kanske $\frac{1}{10}$ sitter och beslutar, men först

och främst kan ett beslut aldrig få den kraft och betydelse som det bör hafva, när blott en del hafva varit med om dess fattande, men hvad värre är, medlemmarna äro kanske alldeles okunniga om motiven till beslutet just därför, att de icke behagade vara med när det fattades; ja, de bilda sig kanske en helt felaktig mening om de samma och naturligtvis känna de sig i hög grad missnöjda med att dylika fäniga beslut någonsin kunna hafva fattats och — de ställa sig i opposition mot den en gång afgjorda frågan. Och så i oändlighet, småsaker bli till betydelsefulla händelser och tvärtom.

Nej, mellan organisationen och dess medlemmar måste råda en ständig växelverkan, så att man lefver in i hvarandra, och till slut blir i mer än vanlig mening ett med organisationen. Jag blir organisationen och organisationen blir jag, borde hvarje medlem kunna utropa; d. v. s. delen och det hela utgöra ett.

Hur stor och stark organisationen än må vara så kan den dock bli hvad ännu större och starkare. Den kan bli så att säga mera intensiv, mera tät; och just genom att hvar och en betraktar organisationen icke såsom en hjälpare i nöden, utan såsom en förtrogen, en vän, den man i lifvets skiften kan trygga sig till, skola vi få se huru organisationen skall så att säga stegra sig af stolthet och styrka. Vi skola erfara att i densamma ligger en ofantlig fond af lycka, af nytta som vi endast behöfva räcka ut handen för att ernå, men då måste vi också värdera och hålla organisationens tanke öfver allt annat; vi få icke på något sätt draga den i smutsen, ty då smutsa vi oss själfva.

Därför låtom oss vid alla tillfällen vara solidariska med vår organisation och må vi låta solidaritetstanken bli den bestämmande principen för vårt handlande och låtande, och de mänskliga rättigheter som äro oss förnekade, skola inom kort vara våra.

Kirje Kristiinasta.

Niinkuin muuallakin Suomessa, on täälläkin mielet olleet maltittomia tariffin suhteen. Täkäläinen kirjaltajaklubi, jonka jäsenluku on ainoastaan 5 henkeä, on kyllä koettanut parastaan. Klubi pani toimeen tanssi-iltaman viime joulukuussa, jonka tulos ei ollut suuri, ainoastaan 25 m. puhdasta voittoa, vaan on luullakseni sekin ropo tervetullut liiton vararahastoon. Suotava olisi, että yhdistykset ja klubit muuallakin massamme koettaisivat kartuttaa liiton vararahastoa, toimeenpanemalla iltamia sen hyväksi, sillä raha on paras keino tuottamaan kunnioitusta pyrinneillemme.

Kuten toisissakin kaupungeissa, on myös täälläkin kirjaltajien joukossa »myyriä», jotka eivät tahdo kuulua mustan kaartin järjestyneeseen »rykmenttiin», vaan mieluummin ovat sen »trossusk'eina».

Täällä Kristiinassa on paino, joka kantaa komeata kylttiä nimellä »Kansalliset Kirjapainot». Muuta »kansallista» en tuossa löydä kuin se, että siellä tehdään hyvin »kansallista» työtä, »kansan apulaisilla», sen todistaa eräs taulu, joka on siellä kokoon taottu ja jossa seisoo: „Läkkiseppä Samperi Bläckslagare“, joka kumminkin pitäisi oleman »Läkkiseppä Sandberg Bläckslagare».

Sanoin kansan »apulaisilla». Niin, tosi kyllä; painoa käytetään apulaisvoimalla, sen on itse herra painon »vahtori» Wartainen, mies Mikkelistä, sanonut, kuin tuli puheeksi että hänellä on puoli plutoonaa oppilaita työssä sekä ruoassa; taitaapa joku asuakin painossa, koska eräänä työttömänä hetkenä nähtiin eräs mainitun herran apulaisista kurkistelevan ulos painon »saunan» ikkunoista piipunysä suussa.

Mainitut herrat, sekä »vahtori» että apulaiset, eivät tahdo kuulua liittoon, syyn arvaa jokainen. Täkäläinen klubi kutsui kiertokirjeen kautta t. k. 18 p. heitä yhteiseen kokoukseen, vaan he loistivat poissaolollaan. He nähtävästi luot-

tavat »vahtori» puurokupiin, vaan eiköhän lopulta ala tuntua »pohjaanpalamisen» makua. Ei luulisi todellaankaan enää löytyvän niin lyhytnäköisiä henkilöitä tällä vuosisadalla ja erittäinkin meidän ammatissa, vaan häpeä kyllä, löytyy niitä vielä useita, jotka nukkuivat sitä vanhaa unikekojen unta, huolimatta niistä monista kehoituksista, joita on heille herätykseksi saarnattu.

*

Täkäläisellä kirjaltajaklubilla oli vuosikokous 16 p. t. k. Vuosikertomuksessa esiintyy, että klubi oli kokoontunut vuoden kuluessa harkitsemaan ehdotusta uusille rairaus-, hautaus- ja matka-apukassan säännöille, liiton jäsenvaalia v. m. asioita varten. Rahaa kassassa 31: 50. Klubin puheenjohtajaksi valittiin uudelleen faktori F. Ahlroos, rahastonhoitajaksi latojaituri E. Westerlund sekä sihteeriksi konemestari G. A. Hällstén. Huvitoimikuntaan valittiin G. A. Hällstén (puheenj.), E. Westerlund (varastonh.) ja latojaoppilas H. Wiklöf. Liiton asiamiehiksi valittiin uudelleen hra F. Ahlroos.

*

Toivotan onnellista vuotta Suomen kirjaltajakunnalle ja toivon että he muistavat lauseen: »Yhteistyö antaa voimaa!» ja sitäpä tätä nykyä erittäinkin tarvitaan.

Kyösti.

Fria ord. Vapaita sanoja.

Man ser ofta i tidningar att ombrytaren har som princip att placera „noter“ i slutet af spalten utan hänsyn till att noten hör till en föregående artikel eller afdelning, som är avslutad med en tjock öfver spalten gående linie. — Intressant vore att någon uttalade sin öfvertygande åsikt häruti, om detta förfarande är på sin plats eller icke.

Intresserad.

Sijaa pyydetään seuraavalle:

Nimellisesti mainittuina henkilöinä katsomme mahdolliseksi ruveta selityksiin salanimen (*Wäkä*) takana piilevän häväistyskirjoittajan kanssa ja erittäinkin kun kirjoitus on kauttaaltaan törkeää valhetta. Jos *Wäkä* raivoissaan siittää, ettei hän meillä säilynyt, purkaa vihaansa, tulee se vahingoittamaan enemmän häntä itseänsä.

Tampereella Tammik. 20 p:nä 1900.

Juho Uoti.

K. J. Lindeqvist.

Koska vastalauseentekijät itse myöntävät olevan mahdotonta kumota Tampereen kirjeessä (Gutenberg n:o 1) mainittuja epäkohtia, niin kehoitamme nimim. „Wäkää“ luopumaan enemmistä selonteista. Mitä tulee hra Lindeqvistin riitaisuuksiin *yllämainittuun asiaan kuulumattoman* sekä nimittämänsä henkilön kanssa, niin emme itsestään selvästä syystä ole myöntäneet tilaa lähettämällemme kirjoitukselle.

Toimitus.

Erilaiset pyyteet.

Kirjapainon isännät ovat viime aikoina pitäneet kokouksia sopiakseen yhteisistä toimenpiteistä työntekijöitä kohtaan. Mitenkä pitkälle ovat toimissaan päässeet, käy selville viime kokouksen tuloksista. Tarkoitukset kokousten pitämisellä on kai ollut, että voitaisiin yksissä neuvoin vastustaa kirjapainotyömiesten palkankorotusvaatimuksia. Ne ovat muka liian koftuuttomat, isännät eivät mitenkään voi maksaa niin paljoa.

Työmiehet taas väittävät, että he eivät tule toimeen nykyisillä palkkoillaan, sillä olot ovat muuttuneet, vuokrat nousseet ja elantokustannukset kallistuneet. Se on se vanha väite, joka aina olojen muuttuessa uudistuu ja olojen pakotuksesta täytyy palkkojen nousta. Palkankorotukset ovat aina synnyttäneet vastustusta ja ilman taistelua ei niitä ole milloinkaan saavutettu.



Föröken Förbundets Reservfond!



Kirjaltajien palkankorotusvaatimukset eivät nykyisessä uudessa palkkaustariffissa kuitenkaan ole vaikein kohta. Vaikein kohta on saada isännät sopimaan keskenään visseistä hinnoista eri seuduilla maata eli luopumaan keskenäisestä kilpailustaan. Tämä kohta tulee vaikeimmaksi kaikista, sillä työmiesten edut eri seuduilla maata eivät koskaan tule olemaan niin suuresti eroavia, kuin isäntien, joiden keskuudessa vallitsee huutokauppamainen kilpailu työn saannista, jota tapaa työmiehet eivät milloinkaan käytä.

Tariffiasiaassa tulee pääkamppailu tapahtumaan maaseutukirjapainoissa, sillä monessa semmoisessa tulee sen kautta täydellinen mullistus tapahtumaan. Kaupunkien luokitus ja oppilas-suhde ovat kipeimpiä kohtia uudessa tariffissa ja ne kohdat tulevat olemaan vaikeita selvittää.

Työmiesten palkat pysyttelevät aina eri paikkakunnillakin visseissä rajoissa, mutta isäntien kilpailu työn saannista ei milloinkaan ole tiennyt mistään raja-aidasta ja kun uusi tariffi tulee hyväksytyksi, tulee se vaikuttamaan sen, että työt pysyvät enemmän omilla paikkakunnilla, eivätkä lähde etsimään tekopaikkoja toiselta puolen maata. Isännät voivat kyllä liittoontua, mutta heidän itsensä keskuudessa tulee taisteluja tapahtumaan enemmän kuin työmiesten ja isäntien välillä.

K. R—e.

Notiser. Uutisia.

— **Liiton jäsenet** ovat arvatunkin olleet huolissaan sen johdosta, että tariffiehdotus ei vielä ole ennättänyt ratkaisuunsa; vaan luoden huomion niihin aikaavieviin kompromisseihin sekä sovitteluehdotuksien painattamiseen, niin ei parhaalla tahdolla ja öitten valvomisella ole pikemmin ennätetty. Koska tämä enimmäin aikaa vievä työ kuitenkin jo on suoritettu, niin toivokaamme asian jo pian ratkaistuksi.

— **Liiton osastoille Viipurin läänissä.** Arvammattiverit! Ei ainoastaan kansakuntien olemassaolo ja niiden pystyessä pysyttämisen vaadi kansan itsenäistä ja innokasta yhteistoimintaa semmoisten periaatteiden toteuttamisessa, jotka ovat välttämättömiä hyvinvoinnin ja siveellisen katsantokannan saavuttamiseksi, vaan samaa väsymätöntä, tarmokasta ja ripeää yhteistoimintaa vaatii myös jokaisen ammattikunnan olemassaolo ja niiden kohottaminen siihen asemaan missä oikeutettu työssijä on.

Meidän ammattikuntamme on näihin asti käynyt etupäässä kaikkia niitä, joita voimme työvään luokkaan sijoittaa. Se on kulkenut tasaisesti ja järjestyksenmukaisesti sitä päämäärää kohti mistä runoilijamme on laulunsa laulanut ja kulttuurimaiden veljes-ammattikuntien voiton lippu on ohjannut. Parhain todistus siitä yhteistyöstä mitä ammattikuntamme eduksi on tehty, on liittomme, joka käsittää koko maamme ammattikuntien keskuspuoleen. Sen perustaminen ja edelleen pysyttäminen tulee olemaan ammattikuntamme vahvin tuki, joka voi turvata meidän jokaisen taloudellista sekä henkistä asemaa. Sen toiminta tähtää kaukaiseen tulevaisuuteen turvatakseen myöskin tulevaa sukupolvea siinä tehtävässä, minkä me keran jätämme heille toivolla, että he edelleen jatkavat samaa yhteistoimintaa omaksi edukseen sekä ammattitaidon kohottamiseksi niin korkealle kun mahdollista saattaa olla.

Mutta vielä on meillä velvollisuuksia. Vaikka olemmekin yhteistyöstä saavuttaneet ensimmäisen hedelmän, on meidän velvollisuutemme jatkaa yhteistoimintaa suuremmalla innolla ja yhä kasvavalla toivolla, saadaksemme enemmän kypsyyneitä hedelmiä ja tasaisempaa jälkeä sillä vainiolla, missä työtä on jo tehty. Meidän velvollisuutemme on jatkaa liittomme yhteistyötä ja kehittää jokaista sen jäseniä täysin tajuamaan sen suuren merkityksen mikä yhteistyöllä on ammattikunnan olemassaololle ja sen taloudelli-

selle, henkiselle ja taidolliselle kehitykselle sekä häviöön vievien epäkohtien poistamiselle. Ammattikuntamme jäsenien keskinäinen veljestyminen vaatii myöskin yhteistyötä tullakseen sen kautta tuntemaan toinen toisensa niin läheisesti kuin veli tuntee veljensä.

Semmoiseen yhteistyöhön, jonka toiminta on etupäässä liittomme parasta tarkoittava, kutsuu Viipurin Kirjaltajayhdistys kaikkia kirjaltajia Viipurin läänissä siihen Läänikokoukseen, joka pidetään ensitulevan elokuun 4:nä p:nä vuonna 1900 Viipurin kaupungissa, paikassa ja aikana josta lähemmin toiste ilmoitetaan.

Kun me tänään lähetämme teille tämän kutsumuksemme, rohkenemme toivoa, että te osatossanne ensi tilassa esitätte tämän kutsumuksen ja otatte keskustelunalaiseksi kaikkia niitä kysymyksiä, mitä aiotte lähettää Läänikokouksessa keskusteltavaksi.

Meidän harras toivomme on, että tämä aiottu Läänikokous, joka on ensimmäinen laatuaan Suomessa, saisi veljellisen hengen heräämään kaikissa Karjalan kirjaltajissa sekä kaikkialla maassamme kokoamaan ammattiveljet uuputtamaan ja kestäväan yhteistoimintaan, siten yhteisesti auttaaksemme kaikkia liittomme hyviä pyynnöitä ja sentähden toivomme teidän runsasta osanottoanne niin hyvin osastonne edustajien kuin myöskin keskustelukysymyksiä lähettämisesissä.

Kokousta lähemmin koskevia määräyksiä lähetämme teille ensi tilassa.

Viipurissa, tammikuulla 1900.

Läänikokouksen toimikunnan puolesta:

V. Blomqvist.

O. Räisänen.

— **Kutsumus osanottoon ensimmäiseen oppilastöiden näyttelyyn Helsingissä.** Täten kutsuvat allekirjoittaneet Helsingin Käsiyö- ja Tehdasyhdistyksen asettama komitea kaikkia Helsingin käsiyöläisiä ja tehtailijoita antamaan oppilaidensa, heidän valmistamilla töillä ottaa osaa näyttelyyn, joka on ajottu avattavaksi ensi maaliskuulla myöhemmin määrättävänä päivänä täkäläisessä Ateneumissa.

Kun näyttely tarkoittaa valaista oppilaskehityksen kantaa, ovat enemmän kuin 5 vuotta nykyisessä ammatissaan työskennelleet henkilöt sekä kisaillinäytteen suorittaneet kielletyt osanotosta näyttelyyn.

Näyttelyesineet on komitea ajatellut väliaikaisesti jaetuksi seuraaviin ryhmiin:

1—23. Muut ammatit.

24. Kirjapainotyöt.

25. Kivipainotyöt.

26. Puupiirros ja kemigrafia.

27. Valokuvaustyöt.

Joka ryhmälle asetetaan eri toimikunta, johon allekirjoittaneet valitsevat yhden työnantajan, vastaava ammattiyhdistys yhden työntekijän ja nämät yhteisesti kolmannen jäsenen. Ryhmätoimikuntien tehtävänä on kunkin alallaan innostaa työnantajat ja oppilaat osanottoon näyttelyyn ja muodostamaan asianomaisia ryhmiä sekä sitten arvostelemaan ja palkitsemaan näyttelyesineitä.

Tietoja näyttelystä annetaan vastaiseksi joka arkipäivä klo 1—2 päivällä bra v. Wrightin liikehuoneustossa Sentraalipasaasissa, jossa joko näyttelykomitean puheenjohtaja tehtailija v. Wright tai näyttelyn komissaario kapteeni Eliel Åberg ovat edellämainittuna aikana tavattavissa. Helsingissä, 20 p. Tammikuuta 1900.

V. v. Wright.

K. V. Bergman. Berndt Kahlroth.

Hj. H. Kasten. A. Kronqvist.

F. W. Lindroos. J. W. Nummelin.

G. W. Sohlberg.

Albert Petrelius.

— **På reshjälpsskassans område står det Finska typograförbundet i ömsesidighetsförbindelse med följande utländska organisationer:**

Svenska Typograförbundet.

Norsk Centralforening for Bogtrykker.

Dansk Typograförbund.

Verband der deutschen Buchdrucker.

Verband der Vereine der Buchdrucker und Schriftgiesser Oesterreichs.

Schweizerischer Typographenbund.

Verband der elsass-lothringischen Buchdrucker.

Buchdruckerverein für Kroatien und Slavonien.

Verein der Buchdrucker u. Schriftgiesser Ungarns.

Buchdruckerverein zu Luxemburg.

Serbisk typograförening.

Bulgarisk typograförening.

Buchdruckergesellschaft zu Riga.

Fédération de la Suisse romande.

Fédération française des travailleurs du livre.

Fédération typographique Belge.

Federazione italiana pa i lavoratori del libro.

Federazione ticinesi pa i lavoratori del libro.

Rumænsk bogtrykkerforbund „Gutenberg.“

Algemeen nederlandsch Typographenbond.

Pressburger Buchdruckerverein.

Typographenverein Fiume.

— **Ett porträtt af Gutenberg.** Ett högst intressant fynd har gjorts af konsthandlaren Anton Paris i Frankfurt a. M., nämligen ett hittills fullständigt obekant porträtt af Gutenberg, hvilken framställes i sin bästa mannaålder, i kroppstorlek tillknäna. Han bär svart helskägg och är klädd i en rik drägt med guldsnören och liknande kappa öfver venstra skuldran samt har hufvudet obetäckt. Om halsen bär han en Adolf II:s af Nassau gyllene kedja, i högra handen bär han en gäspenna, den venstra handen är stödd mot svärdfästet. G. står bakom ett med röd duk betäckt bord, på hvilket ett påbörjad brev ligger, visande orden: „Gudi allena äran, honom allena vare tack!“ Under brevet ligga holländska, tyska och italienska boktryck samt de nu förloade handlingarna rörande Fust'ska processen med notarien Hellmanspergers underskrift och sigill. Vidare förekomma flere på boktryckarkonstens utveckling syftande figurer m. m. På en hylla stå folianten, bl. a. Biblia sacra (2 band), Psaltarium, Catholikon samt Henricus von Afferdingen, kallad Frowenlob (Frauenlob medelhögtysk skald). Den sist anförda boktiteln är särdeles märklig, då den ej finnes upptagen i någon förteckning öfver de första Mainz-boktrycken. På väggen hänga i en rikt prydd ram profilporträtt af Gutenberg och Fust äfvensom en bild af Schäffer. Till höger fins en motivtafla, som förmodas vara en afbildning af den som fins i G:s graf i den forna Franciskankyrkan i Mainz. G:s ansigtstryck är särdeles godmodigt. Detta öfverensstämmar ock med den ppfattning af G:s karaktär, som man får af de knapphändigade underrättelser om G., som kunna inhämtas ur offentliga handlingar.

Vid jämförelse med det från början af 1500-talet härstammande porträttet af G. som förstördes vid Strassburgs bombardement 1870 — af hvilket senare porträtt en kopia togs på 1810-talet, som fins i Mainz och som tjenar som förebild för alla senare afbildningar och minnesvärdar — frapperar likheten af det öfre ausigtspartiet.

Man förmodar, att det nyfunna porträttet förfärdigats kort efter Gutenbergs död.

Kirjevaihtoa.

„Lapsukainen.“ Kirjoituksenne on saapunut. Jos olette halukas säilyttämään sitä muistona „lapsuutenne“ ajoilta, niin on se saatavana toimituksen paperikorista.

Svibel. — Sekalia.

Uusi keksintö kuuluu tehdyn Tamperella, tuossa suuresta oppilasluvustaan kuuluksi tullessa „Sampo“-kirjapainossa. Painossa prääntätään näet jonkinlaista kuva-raamattua, jossa joka sivulla tekstipalstoja eroittaa toisistaan kapea koriste, joka samalla ylhäällä muodostaa friisin. No, ensiksikin ovat ehkä kliseet hiukan kierot, ja toisekseen, kun oppilaat latovat tekstin, niin arvaahan sen, kuinka hyvin latous kestää. — lyhyesti sanoen, siitä nousee „spiisiä“. Tätä välttääksen on painon konemestari „keksinyt“ hyvän keinoon: Vormun päälle valetaan sulatettua liimaa, joka täyttää kaikki syvennykset, kirjaimen nenät vaan puhdistetaan. Vormu saa kuivaa, jonka jälkeen se kestää painaa, ilman että „spiisit“ kiu-saavat.

„Jest liimattu!“ sanoo Sampo-kirjapainon konemestari, ylpeänä keksinnöstään, jolle hän arvattavasti pian hakee patentin. Kuinka vormujen puhdistus käy päinsä, sitä en tiedä, vaan liekö sillä kovin suurta väliäkään.

Nox.

Helsingissä 1900.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.